

KODEKS ETYKI

GDAŃSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO

PREAMBUŁA

Przemiany ustrojowe i obyczajowe w życiu społeczeństw powodują, że przypomnienie podstawowych wartości oraz zasad ich realizacji przystosowanych do współczesnych warunków kulturowych i cywilizacyjnych staje się pilną potrzebą. Uczelnie wyższe winny bowiem stanowić niepodważalny autorytet etyczny, a idąc z duchem czasu, winny być ostoją doskonałości etycznej w społeczeństwie, a przynajmniej bezkompromisowo do niej dążyć.

Wyższa uczelnia medyczna pełni rolę społeczną poprzez nauczanie i wychowywanie młodego pokolenia oraz poszukiwania naukowe w duchu prawdy. Charakter medyczny uczelni nadaje jej szczególną rolę w społeczeństwie, wynikającą z troski o ochronę życia i zdrowia ludzkiego niezależnie od rasy, narodowości, światopoglądu, statusu społecznego i innych podobnych uwarunkowań.

Biorąc to pod uwagę, członkowie społeczności akademickiej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego – władze, pracownicy, doktoranci i studenci – świadomi wyjątkowej misji społecznej Uczelni oraz ciężaru odpowiedzialności za jej wypełnianie, przyjmują kodeks, w którym wyszczególniono podstawowe wartości, zasady i powinności etyczne. Kodeks stanowi uzupełnienie zobowiązań prawnych i służbowych.

I. WARTOŚCI

Dobro, Prawda, Godność, Wolność, Poszanowanie Życia Ludzkiego oraz Sprawiedliwość są wartościami uznawanymi przez Uczelnię, które przenikając się wzajemnie, tworzą przestrzeń, w której rozwija się nauka i kształtują postawy moralne. Faktyczne urzeczywistnianie tych wartości stanowi nie tylko o roli, ale i o pozycji społecznej Uczelni, albowiem im znacniejszą pozycję w społeczeństwie zajmują jej przedstawiciele, tym wyższe winni spełniać wymagania moralne.

1. DOBRO

Dobro jest podstawową wartością, która w relacjach międzyludzkich przejawia się zawsze zwróceniem się ku potrzebom drugiego człowieka. Czynienie dobra prowadzi do doskonalenia człowieka. Dla Uczelni ważne jest nie tylko dobro indywidualne każdej osoby, lecz również dobro wspólne całej społeczności akademickiej oraz społeczeństwa.

2. PRAWDA

Prawda jako wartość poznawcza jest odkrywana częściowo i stopniowo, a docieranie do niej jest przedmiotem wszelkich dociekań naukowych. Pełni ona również kluczową rolę w życiu moralnym każdego człowieka, bo tylko żyjąc w prawdzie, może on spełniać się osobowo i afirmować godność ludzkiej natury.

3. GODNOŚĆ

Godność to wartość osoby decydująca o tym, jak człowiek powinien być traktowany i jak sam powinien postępować. Godność osoby jest wartością niezbywalną niezależnie od rasy, płci, wyznania, wieku, zajmowanej pozycji społecznej, posiadanych umiejętności, prezentowanych poglądów itp.

4. WOLNOŚĆ

Wolność oznacza możliwość podejmowania i realizowania decyzji. Jest ona elementarną wartością, przysługującą każdej osobie. W obrębie środowiska akademickiego szczególnego wymiaru nabiera wolność słowa oraz wolność sumienia. Przysługująca człowiekowi wolność pociąga jednak za sobą odpowiedzialność za dokonane wybory i czyny.

5. POSZANOWANIE ŻYCIA LUDZKIEGO

Życie jest wartością niezbywalną, przynależną z natury każdemu człowiekowi. Wartość ta ma szczególne znaczenie w uczelniach medycznych, których misją jest działanie na rzecz ochrony życia i zdrowia ludzkiego.

6. SPRAWIEDLIWOŚĆ

Sprawiedliwość to przede wszystkim respektowanie prawa do równego i uczciwego traktowania wszystkich członków wspólnoty akademickiej niezależnie od ich pozycji i różnic między nimi. System oceniania, zarówno pracowników, doktorantów, jak i studentów, musi być oparty na kryteriach formułowanych w jasny i przejrzysty sposób. Sprawiedliwość musi znajdować odzwierciedlenie w gwarantowaniu równego dostępu do infrastruktury badawczej i dydaktycznej, do informacji o funkcjonowaniu Uczelni, a także do wsparcia socjalnego i uczestnictwa w życiu akademickim.

II. ZASADY

Na przyjętych wartościach opierają się ogólne zasady funkcjonowania Uczelni.

1. ZASADA AUTONOMII

Uczelnia określa własną misję, zakładającą niezależność od wpływów politycznych, ekonomicznych i innych w dociekaniu prawdy naukowej, jej publikowaniu i nauczaniu.

2. ZASADA SŁUŻBY PUBLICZNEJ

Uczelnia medyczna działa *pro publico bono*. Nauczanie zawodu, kierunki badań naukowych, a także udział w sprawowaniu opieki medycznej skierowane są na potrzeby całego społeczeństwa. Świadomość takiej roli winna kształtować postawy środowiska akademickiego uczelni medycznej.

3. ZASADA UCZCIWOŚCI

Uczelnia uznaje sumienne i prawe zachowanie, wynikające z podjętych zobowiązań za elementarną zasadę etyczną w życiu społeczności.

4. ZASADA POSZANOWANIA GODNOŚCI

Uczelnia przestrzega zasady poszanowania godności każdego człowieka. Zasada ta jest podstawą kształtowania wszelkich relacji międzyludzkich.

5. ZASADA SZACUNKU

Uczelnia, respektując godność i wolność każdej osoby, wyraża poszanowanie dla różnych poglądów oraz tych działań, które są zgodne z uniwersalnymi wartościami. Zasada szacunku daje w szczególności prawo do swobodnego prezentowania własnego punktu widzenia przez każdego członka społeczności akademickiej, z uwzględnieniem reguły prezentowania poglądów zgodnych z aktualną wiedzą.

III. POWINNOŚCI

Dla realizacji wymienionych zasad określa się powinności, których przestrzeganie winno budować wizerunek etyczny Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

POWINNOŚCI PODSTAWOWE

1. Dążenie do prawdy i odwaga w jej głoszeniu.
2. Szanowanie podstawowych wartości i przestrzeganie zasad moralnych w działaniu, formułowaniu sądów i ich głoszeniu.
3. Przestrzeganie obowiązującego prawa.
4. Zachowanie zasad uczciwości, rzetelności i należytej staranności oraz odpowiedzialności.

5. Stałe pogłębianie wiedzy i umiejętności.
6. Dbanie o dobre imię, wizerunek i prestiż Uczelni.
7. Wzajemne poszanowanie, życzliwość i takt w relacjach pomiędzy członkami społeczności akademickiej.
8. Podejmowanie odpowiedzialnych funkcji zgodnych z posiadanymi kompetencjami i nieuchylanie się od prac w organach kolegialnych.
9. Inspirowanie i rozwijanie kreatywności oraz stwarzanie atmosfery harmonijnego rozwoju całej społeczności akademickiej.
10. Sprawowanie w sposób jawny i przejrzysty władzy nadanej przez społeczność akademicką.
11. Ujawnianie rzeczywistych i potencjalnych konfliktów interesów, w szczególności prowadzących do działania na szkodę Uczelni.
12. Lojalne i solidarne postępowanie wobec macierzystej wspólnoty akademickiej, nieprzekraczające granic poszanowania godności i autonomii człowieka.
13. Unikanie głoszenia krytycznych, a niesprawdzonych informacji, które mogłyby kształtować opinie niewłaściwe i niezgodne ze stanem faktycznym.
14. Zdecydowane sprzeciwianie się każdej formie nieprawidłowości w relacjach międzyludzkich. W związku z tym uznaje się za nieetyczne: korupcję, nepotyzm, kumoterstwo, defraudację i inne przejawy nieuczciwości, w tym plagiat, a także dyskryminację, mobbing, molestowanie, seksizm i inne formy naruszania dóbr osobistych.
15. Niewykorzystywanie swojej roli publicznej dla uzyskania korzyści własnych, stojących w sprzeczności z interesem publicznym.
16. Nieangażowanie autorytetu naukowego w spory nienaukowe.

POWINNOŚCI WOBEC DYDAKTYKI

Nauczyciele akademicy:

1. Swoją postawą i dokonywaniem właściwych wyborów etycznych w życiu zawodowym i osobistym strzegą godności swojego zawodu.
2. Dbają o wysoki poziom kształcenia i przekazywanie aktualnej wiedzy, ustawicznie poszerzając swoją wiedzę fachową i doskonaląc umiejętności dydaktyczne.
3. Inspirują doktorantów i studentów do samodzielnego myślenia, wyrażania swoich opinii i aktywnego uczestnictwa w procesie dydaktycznym oraz w życiu akademickim.

4. Traktują doktorantów i studentów z należyтым szacunkiem, życzliwością i taktem nie podważając wobec nich autorytetu innych nauczycieli oraz nie formułują sądów kategoriycznych, wykluczających dyskusję.
5. Przeciwstawiają się nieuczciwemu postępowaniu doktorantów i studentów w prezentowaniu swojej wiedzy, a także postępowaniu niegodnemu członka społeczności akademickiej.
6. Oceniają wiedzę doktorantów i studentów sprawiedliwie i wyłącznie na podstawie ich osiągnięć, stosując niedyskryminujące i jawne kryteria.

Ponadto powinnością władz Uczelni jest:

7. Dbłość o wysoki poziom nauczania poprzez dostosowanie programów do aktualnej wiedzy, dobór odpowiedniej kadry naukowo-dydaktycznej i wspieranie jej rozwoju.

Doktoranci i studenci:

8. Rzetelnie wypełniają obowiązek zdobywania wiedzy i umiejętności.
9. Traktują swoich nauczycieli i kolegów, pacjentów oraz inne osoby z należnym im szacunkiem, nie kierując się uprzedzeniami.
10. Uczestniczą w doskonaleniu dydaktyki, m. in. poprzez zgłaszanie inicjatyw, wyrażanie swoich opinii o postawach nauczycieli i ich zaangażowaniu w proces nauczania.
11. Uczestniczą aktywnie w życiu Uczelni, między innymi poprzez udział w pracach jej organów.

POWINNOŚCI WOBEC NAUKI

1. Przestrzeganie zasad dobrych obyczajów w nauce, do których w szczególności należy dobór innowacyjnych celów, właściwych metod badawczych i rzetelność w przedstawianiu wyników badań z pełnym poszanowaniem dorobku innych i własności intelektualnej.
2. Przestrzeganie zasad sprawiedliwego i uczciwego podziału korzyści wynikających z dorobku naukowego pomiędzy współtwórców i współpracowników.
3. Opiniowanie cudzych prac i dorobku naukowego w oparciu o posiadane kompetencje z zachowaniem wnikliwości, obiektywizmu, bezstronności i rzetelności.
4. Sprzeciwianie się wykorzystywaniu autorytetu nauki lub swego własnego do celów marketingowych bądź propagandowych.

Ponadto szczególną powinnością władz Uczelni jest:

5. Dbłość o wolność badań naukowych i ogłaszania ich wyników.
6. Troska o właściwy klimat służący rozwojowi współpracy naukowej.
7. Wspieranie działalności naukowej poprzez zapewnienie jej odpowiednich warunków.

8. Przeprowadzanie oceny dorobku pracownika wyłącznie na podstawie z góry ustalonych i ogólnodostępnych kryteriów.

POWINNOŚCI WOBEC ZADAŃ DIAGNOSTYCZNO-TERAPEUTYCZNYCH

Społeczność Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego:

1. Uznaje dobro pacjenta za wartość podstawową, której podporządkowane są ostatecznie wszelkie działania badawcze, naukowe i dydaktyczne prowadzone w obrębie Uczelni.
2. Kieruje się aktualną wiedzą, nie zaprzestając poszukiwań.
3. W swoim postępowaniu przestrzega zasad zawartych w odpowiednich kodeksach zawodowych, ze szczególnym uwzględnieniem praw pacjenta.

IV. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Każdy członek społeczności Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego:

1. Zobowiązuje się do przestrzegania niniejszego Kodeksu Etyki.
2. Naruszenie zasad Kodeksu Etyki, zwłaszcza podważające dobre imię Uczelni, może stanowić podstawę do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego względem każdego członka społeczności akademickiej.